യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6✓
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധം)/സർഗം 19✓

ഭുശുണ്ഡ ഉവാച .

ഇ+ത്യുത്-സവേ വർത-മാനേ താസാംവ് വാഹാസ്ത ഉത്തമാഃ .
തഥൈവ മത്താ ജഹ-സുർ/നനൃതുഃഫ് പപു-ര+പ്യ-സൃക് .. 1

*ത+ത്രൈക+ത്രാസവോ+ന്മ+ത്താഃഖ് കാ+ശ്ചിൻ-നന്യ/നുരമ്/ബരേ .
*രഥ-ഹം+സ്യഃസ് സ്ഥിതാ+ ബ്രാ+ഹ്മ്യഃഖ്/ കാക+ശ്ചാലമ്ബു-സാരഥഃ .. 2

നൃ+ത്യ+ന്തീനാംഞ് ച ഹംസീനാം പിബന്തീനാ-മഥാ-സവമ് .
തലേ ചാബ്ധി/തടാനാംൻ തു/ രതിഃസ് സമൃഗ-ജായത .. 3

സംജാത-രതയോ മത്താഃസ് സർവാ ഹം+സ്യ+ ക്രമേണ താഃ .
രേമിരേ സഹ കാകേനാ+പ്യഥ മത്താസ്/തദാ കില .. 4

സപ്താനാംങ് കുല-ഹംസീനാംൻ ദയിതോ വായ-സസ്+ത്വസോ .
ക്രമേ-ണാര-മതൈ-ക+ത്ര യാവ-ദ+ന്യോന്യ-മീപ്സിതമ് .. 5

അഥ താ ഗർഭ-ധാരി+ണ്യോ ബഭൂവു-രതി-തോഷിതാഃ .
ദേ+വ്യ+ശ്ച കൃത-നൃ+ത്യാസ്താഃസ് സു+പ്ര-ശാന്ത-മഥാ-യയുഃ .. 6

ദദു-രോദ-നതാംയ് യാത-മീ+ശ്വരായ+ പ്രിയാ-മുമാമ് .
ഭോജനായ മഹാ-മായാംൻ ദേ+വ്യസ്താഃശ് ശൂല-പാണയേ .. 7

പ്രിയാ മേ ഭോജനേ ദത്തേ+ത്യേവംഞ് ച ശശി-ശേഖരഃ .
ബു+ദ്ധ്വാ ബഭൂവ രുഷിതോ യദാ മാതൃ-ഗണം പ്രതി .. 8

തദാ താസ്താം സമുത്-പാദ്യ+ സ്വാങ്ഗ/ദാനേന വൈ പുനഃ .
ദദുർ-ഭൂയോ വിവാ-ഹേന പാർവതീ-മിന്ദു-മൗലയേ .. 9

തതോ ദേ+വ്യോ ഹരശ്-ചൈവ പരി-വാരസ്/തഥൈ-തയോഃ .
സർവേ സംതുഷ്ട-മനസഃസ്/ സ്വാം-സ്വാ/മുപ-യയുർ/ദിശമ് .. 6.1.19.10

അന്തർ-വത്-ന്യോ ബഭൂ-വുസ്താ+ ബ്രാ+ഹ്മ്യോ ഹം+സ്യോ മുനീശ്വര .
വൃ+ത്താ+ന്തംങ് കഥയാ-മാസുർ-ബ്രാ+ഹ്മ്യാ ദേ+വ്യാ യഥാ+സ്ഥിതമ് .. 11
ബ്രാ+ഹ്മ്യുവാച .

ഹേ വ+ത്സ്യഃസ്/ സാംപ്രതം വത്സ/വ+ത്യോ മേ രഥ-കർമണി .
ന സമർഥാ ഭവ+ന്ത്യോ ഹി/+ സ്വൈരംഞ് ചരത സാംപ്രതമ് .. 12

ഇതി ഗർഭാ-ലസാ ഹംസീ-രു+ക്ത്വാ ദേവീ ദയാപരാ .
നിർവി-കല്പ-സമാ-ധാനേ ബ്രാ+ഹ്മീ ത+സ്ഥൗ യഥാ-സുഖമ് .. 13

അജനാഭി-സരോ-ജാ+ന്ത/വൈരിഞ്ച-കമലാ-കരേ .
ഗർഭാ-ലസാ വിചേരു+സ്താ/ രാജ-ഹം+സ്യോ മുനീശ്വര .. 14

ഏവം വിപ+ക്വ/ഗർഭാ+സ്താ/ നാഭീ-കമല-പല്ലവേ .
സുവതേ+ സ്മ മൃദൂ+ന്യണ്ഡാ/+ന്യഥ വല്ല്യ ഇവാ+ങ്കുരാൻ .. 15

താനി കാലം സമാ-സാദ്യ തതോ്+ണ്ഡാ+ന്യേക-വിംശതിഃ .
ഗർഭാ+ക്രാ+ന്ത്യാ+ ദ്വിധാ ജ+ഗ്മുർ/ബ്രഹ്മാണ്ഡാ-നീവ സാരവത് ..16

അ+ണ്ഡേഭ്യസ്/തേഭ്യ ഏവം ഹി ജാതാ വയ-മിമേ മുനേ .
ഭ്രാതര+ശ്ചണ്ഡ-തനയാ വായസാ ഏക-വിംശതിഃ .. 17

തേ സംഞ്-ജാതാ ഗതാ വൃദ്ധിംൻ തസ്മിൻ/കമല-പല്ലവേ .
സംജാത-പക്ഷാഃസ് സംപന്നാ ഗഗനോ+ഡ്ഡയനേ+ ക്ഷമാഃ .. 18

മാതൃഭിഃ+ സഹ ഹംസീഭിർ/ബ്രാ+ഹ്മീ ഭഗവതീ തതഃ .
ചിര-മാരാ-ധിതാ സമ്യക്/സമാധി-വിരതാ സതീ .. 19

പ്രസാദ-പരയാ കാലേ ഭഗവ+ത്യാ തതഃസ് സ്വയമ് .
തഥാങ്/ഗാനു-ഗൃഹീതാ+ സ്മോ/ യേന മുക്താ വയം സ്ഥിതാഃ .. 6.1.19.20

സംശാന്ത-മനസഃശ് ശാന്താ ഏകാ+ന്തേ+ ധ്യാന-സം+സ്ഥിതൗ .
തിഷ്ഠാമ ഇതി നി+ശ്ചി+ത്യ പിതുഃഫ് പാർശ്വേ വയംങ് ഗതാഃ .. 21

ആലിങ്ഗി/താസ്-തതഃഫ് പിത്രാ പൂജി-താലമ്/ബുസാ വയമ് .
തയാ ദൃഷ്ടാഃഫ് പ്രസാദേന സംസ്ഥിതാസ്/തത്ര സംയ് യതാഃ .. 22

ചണ്ഡ ഉവാച .

പു+ത്രാഃഖ് ക+ച്ചിദ-പര്യന്ത/വാസനാ-തന്തു-ഗുണ്ഠിതാത് .
ഭവന്തോ നിർഗതാ നൂന-മസ്മാത്-സംസാര-ജാലകാത് .. 23

നോ ചേ+ദ്വയം ഭഗവതീംൻ തദിമാം ഭൃത്യ-വ+ത്സലാമ് .
പ്രാർഥ-യാമോ യഥാ യൂയം/ ഭവഥ+ ജ്ഞാന-പാരഗാഃ .. 24

കാകാ ഊചുഃ .

താത+ ജ്ഞാത-മലംഞ് ജ്ഞേയം ബ്രാ+ഹ്മ്യാ ദേവ്യാഃഫ് പ്രസാദതഃ .
കിംത്വേ-കാന്ത+സ്ഥിതേഃസ് സ്ഥാന/മഭിവാഞ്/ഛാമ ഉ+ത്തമമ് ..25

ചണ്ഡ ഉവാച .

സർവ-രത്ന-ഗണാ-ധാരഃസ് സമസ്ത-സുര-സംശ്രയഃ .
അസ്തി+ ഹ്യേവ മഹോത്-സേധോ മേരുർ-നാമ മഹീധരഃ .. 26

ലസ+ച്ചന്ദ്രാർക-ദീപസ്യ ഭൂത-വൃന്ദ-കല+ത്രിണഃ .
ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡ-മ+ണ്ഡപ+സ്യാ+ന്തഃസ്/ സ്തമ്ഭഃഖ് കനക-നിർമിതഃ .. 27

സൗവർണ-ച+ന്ദ്ര-പീഠാ+ഢ്യോ ര+ത്നാ+ഢ്യ/ശിഖരാങ്/ഗുലിഃ .
ധ്വനദ്-ദ്വീപാബ്ധി-വലയോ ഭുവേ-വോ+ന്ന/മിതോ ഭുജഃ .. 28

വൃതഃഖ് കുലാ+ദ്രി/സാമ+ന്തൈർ/ജമ്ബൂ+ദ്വീപാ-സനേ+ സ്ഥിതഃ .
രാജാ ച+ന്ദ്രാർക-നയനേ+ ഭ്രമയഞ്/ഛൈല-സംസദി .. 29

താരൗഘ-മാലതീ-മാ+ല്യോ ദിഗ്-ദശൈകാമ്/ബരാമ്-ബരഃ .
നാഗ-ജാതി+ദ്വയ+സ്ഥാ+ത്മാ നാക-നായക-ഭൂഷണഃ .. 6.1.19.30

ദിഗങ്ഗ/നാഭി-രഭിതോ ര+മ്യാഭിഃഫ് പുര-ഭൂഷണൈഃ .
ഏഷ നി+സ്യ+ന്ദിഭിഃശ് ശീതൈർ/വീജിതോ ഘന-ചാമരൈഃ .. 31

ഷോഡ-ശാസ്യ സഹ+സ്രാണി യോജനാ-നാമധഃഹ ക്ഷിതൗ .
സ്ഥിതാഃഫ് പാദാഃഫ് പ്രപൂ+ജ്യ+ന്തേ നാഗാ-സുര-മഹോ-രഗൈഃ .. 32

അശീ-തി+ശ്ച സഹ+സ്രാണി ദേഹോ്/+സ്യാർകേന്ദു-ലോചനഃ .
പൂജ്യതേ നാക-സദനേ സുര-ഗന്ധർവ-കി+ന്നരൈഃ .. 33

ചതുർ-ദശ-വിധാ+ന്യേനംങ് ഗൃഹ+സ്ഥ/മിവ ബാ+ന്ധവാഃ .
ഉപ-ജീവന്തി ഭൂതാനി/ മിഥോ ദൃഷ്ട-പുരാ+സ്പദമ് .. 34

അ+സ്യ+ ത്വീശാന-ദിഗ്/ഭാഗേ പദ്മ-രാഗ-മയം ബൃഹത് .
വി+ദ്യതേ ശൃങ്ഗ-മപരോ ദിവാ-കര ഇവോ-ദിതഃ .. 35

അ+സ്യാസ്തി പൃഷ്ഠേ ഭൂതൗഘ/വൃതഃഖ് കല്പ-തരുർ-മഹാൻ .
ജഗതഃശ് ശിഖരാ-ദർശേ+ പ്രതി-ബിമ്ബ-മിവ+ സ്ഥിതഃ .. 36

ത+സ്യാസ്തി ദക്ഷിണ+സ്കന്ധേ ശാഖാ കനക-പ+ല്ലവാ .
രത്ന+സ്തബക-നീര+ന്ധ്രാ ച+ന്ദ്ര-ബിമ്ബോൽ-ലസത്/ഫലാ .. 37

തത്ര പൂർവം മയാ നീഡംങ് കൃത-മാസീത്-സ്ഫുര+ന്മണി .
ദേ+വ്യാ+ ധ്യാന-നിഷ+ണ്ണായാംയ് യസ്മിൻ/കില രമേ സുതാഃ .. 38

രത്നപുഷ്പ-ദല+ച്ഛന്നം രസായന-ഫലാ+ന്വിതമ് .
ചിന്താമണി-ശലാ-കാഭിർ/വിഹി-താലി+ന്ദ/സംസ്ഥിതി .. 39

ബുദ്ധി-പൂർവ-സമാ-ചാരൈഃസ് സംപൂർണംങ് കാക-പുത്രകൈഃ .
ശീതലാ+ഭ്യന്തരം ഹൃദ്യം പൂരിതംങ് കുസുമോത്/കരൈഃ .. 6.1.19.40

തദ്/ഗച്ഛത സുതാ നീഡംങ് ദുർഗംൻ നാക-വതാ-മപി .
ഭോഗം മോക്ഷംഞ് ച/ ത+ത്ര+സ്ഥാ/ നിർ/വി+ഘ്ന/മല+മാപ്/സ്യഥ .. 41

ഇത്യു+ക്ത്വാസ്മാൻ-പിതാ ത+ത്ര/ ചുചുമ്/ബാ+ഭ്യാലി/ലിങ്ഗ ച .
ദദൗ ദേ+വ്യാ യദാ-നീത-മസ്/മ+ഭ്യംഞ് ച തദാ-മിഷമ് .. 42

തദ്-ഭു+ക്ത്വാ ചരണൗ/ ദേ+വ്യാഃഫ് പിതു+ശ്ചൈവാഭി-വാദ്യ ച .
വി+ന്ധ്യ-ക+ച്ഛാ+ദ്വയംൻ തസ്മാത്-സ്ഥാനാ-ദാലമ്ബു-സാത്-പ്ലുതാഃ .. 43

ക്രമേണാ-കാശ-മുല്ലങ്ഘ്യ നിർ/ഗത്യാമ്/ബുദ-കോടരൈഃ .
പവന+സ്കന്ധ-മാസാദ്യ/ വന്ദിത+വ്യോമ-ചാരിണഃ .. 44

പരിഹൃ+ത്യ ദിനാ-ധീശംൽ ലോകാ+ന്തര-പുരംങ് ഗതാഃ .
സ്വർഗ-മു+ല്ലങ്ഘ്യ യാതാഃസ്/ സ്മോ+ ബ്ര+ഹ്മ-ലോകം മുനീശ്വര .. 45

പ്രണാമ-പൂർവംൻ ത+ത്രൈത+ദ്യഥാ-വ+ത്തത്/പിതുർ-വചഃ .
മാ+ത്രേ ച ഭഗവ+ത്യൈ ച+/ ബ്രാ+ഹ്മ്യൈ ചാശു നിവേദിതമ് .. 46

താഭ്യാം സസ്നേഹ-മാലിങ്ഗ്യ ഗച്ഛതേ+ത്യാ+ജ്ഞയൈ/ധിതാഃ .
വയംങ് കൃത-നമസ്കാരാ+ ബ്രഹ്മ-ലോകാ+ദ്വിനിർ-ഗതാഃ .. 47

ഉ+ല്ലങ്ഘ്യ ലോക-പാലാനാം പുരീസ്/തപന-ഭാസ്വരാഃ .
ആകാശ-ഗാമിനോ ലോലാഃഫ് പവന+സ്കന്ധ-ചാരിണഃ .. 48

ഇമംങ് കല്പതരും പ്രാപ്യ നിജംൻ നീഡം പ്രവിശ്യ ച .
ദൂര+സ്ഥ/ബാധാസ്-തിഷ്ഠാമോ മുനേ മൗനമ-വ+സ്ഥിതാഃ .. 49

ജാതാ യഥാ വയ-മിമേ+ സ്ഥിതി-മാഗ-താശ്ച
സംപ്രാപ്യ ബോധ-മുപ-ശാന്ത-ധിയോ യഥാ-വത് .
ഏത+ത്ത-ദു+ക്ത-മവി-ഖണ്ഡ-മലം മയാ തേ
ശേഷേണ മാം സമനു-ശാധി മഹാനു-ഭാവ .. 50

ഇ+ത്യാർഷേ+ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോ-പായേഷു നിർവാണപ്രകരണേ പൂർവാർധേ ആലയ-ലാഭോ നാമൈ-കോന-വിംശതി-തമഃസ് സർഗഃ 19..

ഓം

****

CHECKED BY GURU P.R.IYER
17.11.2023